

Bryssel 6.5.2015
COM(2015) 192 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle

{SWD(2015) 100 final}

Ote poliittisista suuntaviivoista seuraavalle Euroopan komissiolle – Uusi alku Euroopalle: Työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelma (15. heinäkuuta 2014)

Painopisteala 2: Yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat

”Digitaalitekniikan tarjoamia rajat ylittäviä mahdollisuuksia on hyödynnettävä paljon paremmin. Jotta tämä olisi mahdollista, meillä on oltava rohkeutta purkaa kansalliset suojamuurit televiestintäsektorilla, tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännössä, radiotaajuuksien hallinnoinnissa ja kilpailulainsäädännössä.

*Jos näin tehdään, EU:n kansalaiset voivat pian käyttää matkapuhelimiaan kaikkialla Euroopassa ilman roaming-maksuja. Kuluttajat voivat käyttää palveluja, kuunnella musiikkia, katsella elokuvia ja urheilutapahtumia laitteillaan missä päin Eurooppaa tahansa rajoista riippumatta. Voimme luoda yhtäläiset toimintaolosuhteet kaikille yrityksille, jotka tarjoavat tuotteitaan tai palvelujaan Euroopan unionissa. Siten niihin sovelletaan samoja tietosuoja- ja kuluttajansuojasääntöjä riippumatta siitä, missä niiden palvelin sijaitsee. **Luomalla yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat voidaan saada aikaan 250 miljardin euron lisäkasvu seuraavan komission toimikauden aikana, luoda satojatuhansia uusia työpaikkoja varsinkin nuorille ja edetä kohti vireää osaamisyhteiskuntaa.***

*Kaiken tämän saavuttamiseksi aion toteuttaa toimikauteni kuuden ensimmäisen kuukauden aikana **kunnianhimoisia lainsäädäntötoimia yhdennettyjen digitaalisten sisämarkkinoiden luomiseksi**. Erityisesti pyrin saattamaan yhteisiä eurooppalaisia tietosuojasääntöjä koskevat neuvottelut nopeasti päätökseen, kehittämään vireillä olevaa EU:n telesääntöjen uudistusta kunnianhimoisempaan suuntaan, nykyaikaistamaan tekijänoikeussääntöjä ottaen huomioon digitaalisen vallankumouksen ja muutokset kuluttajien käyttäytymisessä sekä nykyaikaistamaan ja yksinkertaistamaan verkko-ostoksiin ja digitaalisiin ostoksiin sovellettavia kuluttajansuojasääntöjä. Samalla olisi toteutettava toimia, joilla parannetaan digitaalista osaamista ja oppimista koko yhteiskunnassa ja joilla helpotetaan innovatiivisten uusien yritysten perustamista. Digitaalisen tekniikan ja verkkopalvelujen käytön lisäämisen pitäisi sisältyä horisontaalisesti kaikkiin talouden aloihin ja julkiseen sektoriin.”*

Jean-Claude Juncker

1. JOHDANTO: MIKSI DIGITAALISET SISÄMARKKINAT OVAT TARPEEN?

Maailmantalous digitalisoituu nopeasti. Tieto- ja viestintäteknikka ei ole enää erillinen toimiala vaan kaikkien nykyaikaisten innovatiivisten talousjärjestelmien perusta. Internet ja digitaalitekniologia mullistavat ihmisten elämän ja toiminnan – yksilöinä, liike-elämässä ja yhteisöissä. Ne kytkeytyvät entistä tiiviimmin kaikkiin talouden ja yhteiskunnan aloihin.

Muutokset ovat niin laajoja ja nopeita, että ne luovat valtavasti mahdollisuuksia innovointiin, talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen. Niistä aiheutuu myös koordinoitua EU:n toimintaa edellyttäviä toimintapoliittisia haasteita viranomaisille. Kaikki jäsenvaltiot kamppailevat samanlaisten ongelmien kanssa kansallisella tasolla. Kansallinen lähestymistapa rajoittaa kuitenkin niiden mahdollisuuksia tarttua kaikkiin tämän perusteellisen muutosprosessin mahdollisuuksiin ja ratkaista kaikki siihen liittyvät haasteet. Monissa asioissa eurooppalainen taso tarjoaa sopivat toimintapuitteet. Tämän vuoksi Euroopan komissio on asettanut digitaalisten sisämarkkinoiden luomisen yhdeksi keskeisistä tavoitteistaan.

Digitaaliset sisämarkkinat ovat markkinat, joilla tavarat, ihmiset, palvelut ja pääoma voivat liikkua vapaasti ja ihmiset ja yritykset voivat saada saumattomasti korkeatasoisen kuluttajan- ja tietosuojan turvin saatavilleen ja käyttää verkko-toimintoja terveen kilpailun ehdoin riippumatta kansallisuudestaan tai asuinpaikastaan. Digitaalisten sisämarkkinoiden luomisella varmistetaan, että Eurooppa pysyy maailman kärjessä digitaalitaloudessa, mikä edistää eurooppalaisten yritysten maailmanlaajuisia kasvupyrkimyksiä.

Euroopalla on valmiudet johtaa maailmanlaajuisia digitaalitaloutta, mutta se ei vielä hyödynnä niitä täysimääräisesti. EU:ta haittaavat tässä hajanaisuus ja esteet, joita fyysisillä sisämarkkinoilla ei ole. Näiden esteiden purkaminen Euroopasta voisi kasvattaa EU:n BKT:tä 415 miljardilla eurolla¹. Digitaalitalous voi laajentaa markkinoita, parantaa palveluita ja laskea niiden hintaa, tarjota enemmän valinnanvaraa ja luoda uusia työpaikkoja. Digitaaliset sisämarkkinat voivat luoda mahdollisuuksia uusien yritysten perustamiseen ja tarjota olemassa oleville yrityksille mahdollisuuksia kasvuun ja yli 500 miljoonan kuluttajan markkinoiden hyödyntämiseen.

Tämän digitaalisia sisämarkkinoita koskevan strategian laadinnassa on hyödynnetty jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja sidosryhmien näkemyksiä ja niiden kanssa käytyä vuoropuhelua. Strategia on monivuotinen, ja siinä keskitytään keskeisiin, toisistaan riippuvaisiin toimiin, joita voidaan toteuttaa ainoastaan EU:n tasolla. Toimet on valittu siten, että niillä on maksimaalinen vaikutus. Ne voidaan toteuttaa nykyisen komission toimikauden aikana, ja niitä edistetään sääntelyn parantamisen periaatteiden mukaisesti. Jokaisesta toimesta järjestetään asianmukaiset kuulemiset ja toteutetaan vaikutusten arviointi. Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia perustuu kolmelle pilarille:

- **Kuluttajien ja yritysten verkkotuotteiden ja -palvelujen saantia parannetaan koko Euroopassa.** Tämä edellyttää sitä, että keskeiset erot verkko- ja reaali maailman välillä poistetaan nopeasti rajat ylittävän verkkotoiminnan esteiden purkamiseksi.
- **Luodaan digitaaliverkoille ja -palveluille suotuisat olosuhteet.** Tämä edellyttää nopeita yhteyksiä ja varmoja ja luotettavia infrastruktuureja ja sisältöpalveluja sekä niiden tueksi

¹ Tässä asiakirjassa esitettyjen tietojen lähteet esitellään tähän asiakirjaan liittyvässä komission valmisteluasiakirjassa *A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence* (SWD(2015) 100), jossa käsitellään myös tarkemmin haasteiden luonnetta ja strategiaa tukevaa näyttöä.

sopivaa sääntelyä, joka tarjoaa edellytykset innovoinnille, investoimiselle, reilulle kilpailulle ja tasapuolisille toimintaedellytyksille.

- **Maksimoidaan Euroopan digitaalitalouden kasvupotentiaali.** Tämä edellyttää investointia tieto- ja viestintekniikan infrastruktuuriin sekä pilvipalvelujen ja massadatan kaltaiseen tekniikkaan mutta myös tutkimusta ja innovointia teollisuuden kilpailukyvyyn ja julkisten palvelujen, osallisuuden ja taitojen parantamiseksi.

2. KULUTTAJIEN JA YRITYSTEN VERKKOON PÄÄSYN PARANTAMINEN KOKO EUROOPASSA

Digitaaliset sisämarkkinat tarjoavat yrityksille ja etenkin yksityisyrittäjille uusia mahdollisuuksia laajentaa toimintaansa koko Eurooppaan. Tarvitaankin välittömiä toimia rajat ylittävän verkkotoiminnan esteiden purkamiseksi. Esteisiin lukeutuvat muun muassa sopimusoikeuden ja tekijänoikeuslainsäädännön erot jäsenvaltioiden välillä ja arvonlisäveron aiheuttamat rasitteet. Kuluttajien luottamuksen lisäämiseksi rajat ylittävään verkkokauppaan tarvitaan muun muassa kohtuuhintaisia ja laadukkaita rajat ylittäviä pakettipalveluja, jollaisia ei vielä ole. Strategialla pyritään myös määrittelemään asianmukainen kehys sähköiselle kaupankäynnille ja ehkäisemään kuluttajien ja yritysten kohtuutonta syrjintää verkkosisältöön pääsyssä tai tavaroiden ja palvelujen verkkokaupassa EU:n sisällä. Syrjintää ovat kansalaisuuteen, asuinpaikkaan tai maantieteellisen sijaintiin liittyvät rajoitukset, jotka ovat vastoin EU:n peruseriaatteita.

2.1. Rajat ylittävän verkkokaupan säännöt, joihin kuluttajat ja yritykset voivat luottaa

Yksi syy kuluttajien ja pienempien yritysten vähäiseen kiinnostukseen rajat ylittävää verkkokauppaa kohtaan on se, että tällaiseen kaupankäyntiin sovellettavat säännöt voivat olla monimutkaisia, epäselviä ja erilaisia eri jäsenvaltioissa. Käytössä olevat 28 erilaista kansallista kuluttaja- ja sopimusoikeuden järjestelmää vähentävät yritysten intoa rajat ylittävään kauppaan ja estävät kuluttajia hyötymästä kilpailukykyisimmistä tarjouksista ja verkon tarjoamasta valinnanvarasta.

- EU:n kuluttajat voisivat säästää vuosittain 11,7 miljardia euroa, jos verkossa olisi saatavilla koko EU:n laajuinen tavara- ja palveluvalikoima.
- EU:n kuluttajista 61 prosenttia suhtautuu luottavaisesti ostosten tekoon internetin kautta omassa jäsenvaltiossaan sijaitsevalta myyjältä, mutta luottavaisia on vain 38 prosenttia, kun myyjä on toisessa jäsenvaltiossa.
- Vain 7 prosenttia EU:n pk-yrityksistä myy tuotteitaan toisiin maihin.

Sisämarkkinoilla yritysten pitäisi voida harjoittaa myyntiä yhteisten sääntöjen pohjalta. Verkkokauppaa koskeva kuluttaja- ja sopimusoikeus on jo joiltakin osin täysin yhdenmukaistettu. Esimerkkejä tästä ovat ennen sopimuksen tekemistä kuluttajille annettavat tiedot tai säännöt, jotka koskevat kuluttajien oikeutta perua kaupat. Toisia sopimusnäkökohtia (kuten käytettävissä olevat hyvityskeinot, jos tavarat eivät vastaa myyntisopimusta) koskevat vain yhdenmukaistetut EU:n vähimmäisvaatimukset, ja jäsenvaltioilla on mahdollisuus antaa tarkempia sääntöjä. Verkosta ostetun digitaalisen sisällön (esimerkiksi sähköiset kirjat) viallisuuden hyvittämisestä sen sijaan ei ole lainkaan EU-tason eikä monesti kansallisiakaan sääntöjä.

Rajat ylittävää digitaalista ja verkkokauppaa koskevien sääntöjen yksinkertaistaminen ja nykyaikaistaminen kannustaa useampia yrityksiä käymään verkkokauppaa rajojen yli ja lisää kuluttajien luottamusta tällaiseen kauppaan. Jos kaikissa jäsenvaltioissa sovellettaisiin samoja sähköisen kaupankäynnin sääntöjä, 57 prosenttia yrityksistä ilmoittaa olevansa valmiit aloittamaan verkkomyynnin toisiin jäsenvaltioihin tai lisäämään sitä.

Suotuisten olosuhteiden luomiseksi rajat ylittävälle verkkokaupalle komissio aikoo vuoden 2015 työohjelmansa mukaisesti tehdä muutetun säädösehdotuksen² myyntisopimuksen osapuolten keskeisten oikeuksien ja velvoitteiden saattamiseksi entistä yhdenmukaisemmiksi, jotta myyjät voisivat luottaa oman maansa lainsäädäntöön. Tähän päästään etenkin säätämällä oikeussuojakeinoista sopimusvelvoitteen laiminlyönnin vuoksi ja lakisääteisen takuun asianmukaisesta kestosta. Tällä pyritään varmistamaan, että kauppiat eivät sisämarkkinoilla karttele rajat ylittävää myyntiä velvoittavien kansallisten kuluttajasopimussäännösten erojen tai tuotekohtaisten, esimerkiksi pakkausmerkintöjä koskevien, sääntöjen erojen vuoksi.

Yhtenäisten sääntöjen laatiminen ei kuitenkaan vielä riitä. Verkkoo-ostoksia ja digitaalista kaupankäyntiä koskevat kuluttajasäännöt on pantava täytäntöön nopeammin, joustavammin ja johdonmukaisemmin, jotta kuluttajansuoja todella toimisi. Komissio aikoo tehdä ehdotuksen kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetun asetuksen³ tarkistamisesta siten, että selkiytetään ja kehitetään täytäntöönpanoviranomaisten toimivaltaa ja parannetaan niiden markkinavalvonnan ja varoituskonkreettien koordinoitua, jotta rikkomukset havaittaisiin nopeammin. Lisäksi komissio aikoo perustaa vuonna 2016 EU:n laajuisen verkkovälitteisen riidanratkaisuforumin.

Komissio aikoo tehdä ennen vuoden 2015 loppua muutetun ehdotuksen, joka kattaa digitaalisen sisällön ostoa verkossa koskevat yhdenmukaiset EU:n säännöt ja jonka ansiosta kauppiat voivat luottaa oman maansa kansallisten lakien soveltamiseen siten, että sopimuksia koskevat tietyt keskeiset ja pakolliset EU-tason oikeudet, kun on kyse jäsenvaltioiden sisäisestä ja rajat ylittävästä tavaroiden verkkokaupasta.

Komissio aikoo tehdä ehdotuksen kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetun asetuksen tarkistamisesta tehokkaampien yhteistyömekanismien kehittämiseksi.

2.2. Kohtuuhintaiset ja laadukkaat valtioiden rajat ylittävät pakettipalvelut

Kohtuuhintaiset ja laadukkaat valtioiden rajat ylittävät pakettipalvelut voivat lisätä kuluttajien luottamusta rajat ylittävään verkkokauppaan. Sidosryhmät valittavat avoimuuden puutteesta, pienten lähetysten kohtuuttomista kustannuksista ja rajat ylittävään kuljetukseen tavallisesti osallistuvien eri toimijoiden yhteentoimivuuden puutteesta, josta aiheutuu vaivaa lopulliselle kuluttajalle.

- Niistä yrityksistä, jotka eivät tällä hetkellä myy verkossa mutta pyrkivät siihen, 62 prosenttia pitää liian korkeita kuljetuskustannuksia ongelmana.
- Kansallisten postitoiminnan harjoittajien rajat ylittävistä pakettitoimituksista veloittamat taulukkohinnat ovat arviolta vähintään kaksin- ja jopa viisinkertaiset kotimaanhintoihin verrattuna.

Pakettipalvelujen kalleus ja tehottomuus ei saisi muodostaa estettä rajat ylittävälle verkkokaupalle. Toimiala on itse laatinut yhteisiä sääntöjä ja aikoo toimittaa niistä tietoja

² KOM(2011) 635, 2011/0284/COD.

³ Asetus (EY) N:o 2006/2004.

komissiolle kesäkuussa 2015. Itsesääntelyssä keskitytään laatua ja yhteentoimivuutta koskeviin näkökohtiin, kuten pakettien seuranta- ja jäljitysjärjestelmiin ja toimitusten nopeuttamiseen, mutta siinä ei käsitellä hintakysymyksiä eikä lakisääteistä valvontaa. Komissio arvioi toimialan toteuttamia toimia ja ryhtyy täydentäviin toimenpiteisiin, joilla parannetaan eurooppalaisten kuljetusten, mukaan lukien pienten lähetysten, hinnoittelun avoimuutta ja tehostetaan rajat ylittävien pakettipalvelumarkkinoiden lakisääteistä valvontaa toimivien rajat ylittävien pakettipalvelujen takaamiseksi. Komissio arvioi lisätoimenpiteiden tarvetta kahden vuoden kuluttua toimenpiteiden hyväksymisestä ottaen tapahtuneen edistyksen asianmukaisesti huomioon.

Komissio ryhtyy vuoden 2016 alkupuoliskolla toimenpiteisiin hinnoittelun avoimuuden lisäämiseksi ja pakettipalvelujen lakisääteisen valvonnan tehostamiseksi.

2.3. Perusteettomien maarajoitusten ehkäiseminen

Maarajoituksilla tarkoitetaan sellaisia verkkokauppioiden kaupallisista syistä noudattamia käytäntöjä, jotka johtavat pääsyn kieltämiseen toisissa jäsenvaltioissa toimiville verkkosivuille. Vaikka kuluttajalla olisikin pääsy kyseisille verkkosivuille, he eivät voi ostaa tuotteita tai palveluja niiden kautta. Kuluttaja saatetaan myös ohjata saman yrityksen paikalliselle verkkosivulle, jossa on eri hinnat tai eri tuotteet tai palvelut. Toisinaan maarajoituksia käytetään siten, että myynti on mahdollista, mutta hinnat määräytyvät automaattisesti erilaisiksi maantieteellisen sijainnin perusteella, esimerkiksi jos vuokrattaessa autoa verkon välityksellä asiakkaat yhdessä jäsenvaltiossa maksavat samanlaisesta vuokrauksesta samassa kohteessa enemmän kuin verkkoasiakkaat toisessa jäsenvaltiossa. Maarajoitukset ovat yksi yritysten monista keinoista eriyttää markkinoita kansallisten rajojen mukaan (alueelliset rajoitukset). Ne rajoittavat kuluttajien mahdollisuuksia ja valinnanvaraa ja aiheuttavat sen vuoksi huomattavasti tyytymättömyyttä kuluttajissa ja hajaannusta sisämarkkinoilla.

- Euroopan kuluttajakeskusten verkoston saamista hintaeroja tai muuta kuluttajien maantieteellistä syrjintää koskevista valituksista 74 prosenttia liittyi rajat ylittäviin verkko-ostoksiin.

Maarajoitukset voivat johtua toimijoiden yksipuolisista päätöksistä markkinoilla, markkinoiden jakamista koskevista kilpailijoiden välisistä sopimuksista tai vertikaalisista sopimuksista (jotka koskevat jakeluoikeuksia tietyllä alueella). Toisinaan tarjonnan rajoitukset ja niistä johtuvat hintaerot voivat olla perusteltuja esimerkiksi, jos myyjän on täytettävä tietyt lakisääteiset velvollisuudet. Monissa tapauksissa verkkokauppaan sovellettavat maarajoitukset eivät kuitenkaan ole perusteltuja. Tällaiset perusteettomat käytännöt olisi selkeästi kiellettävä, jotta EU:n kuluttajat ja yritykset saisivat sisämarkkinoista täyden hyödyn suuremman valikoiman ja alempien hintojen muodossa.

Komissio aikoo tehdä vuoden 2016 alkupuoliskolla lainsäädäntöehdotuksia perusteettomien maarajoitusten poistamiseksi. Niitä saattavat olla muun muassa sähköisen kaupankäynnin puitteiden⁴ ja palveludirektiivin⁵ 20 artiklalla vahvistettujen puitteiden kohdennettu muuttaminen.

Komissio aikoo myös käynnistää kilpailualaa koskevan selvityksen, jossa keskitytään kilpailulainsäädännön soveltamiseen sähköisen kaupankäynnin alalla.

⁴ Direktiivi 2000/31/EY.

⁵ Direktiivi 2006/123/EY.

2.4. Digitaalisen sisällön saannin parantaminen – nykyaikainen, eurooppalaisempi tekijänoikeusjärjestelmä

Tekijänoikeudet tukevat luovaa toimintaa ja kulttuuriteollisuutta Euroopassa. EU:n kilpailukyky maailmalla on voimakkaasti riippuvaista luovuudesta, ja EU on maailman kärjessä tietyillä tekijänoikeusvaltaisilla aloilla. Digitaalinen sisältö on yksi digitaalitalouden keskeisistä kasvutekijöistä. Eurooppalaisista 56 prosenttia käyttää internetiä kulttuuritarkoituksiin. Digitaalisen viihteen ja mediasisällön ostamiseen käytettävien rahamäärien ennustetaan kasvavan kaksinumeroista tahtia (noin 12 prosenttia) seuraavien viiden vuoden aikana. Kulutuskäyttäytyminen on muuttumassa, sillä sisältöä katsellaan yhä enemmän mobiililaitteilla, ja kuluttajat odottavat mistä tahansa peräisin olevan sisällön olevan saatavilla siitä riippumatta, missä he itse ovat.

Tekijänoikeussuojattujen sisältöpalvelujen rajat ylittävää saatavuutta ja palvelujen siirrettävyyttä koskevat rajoitukset ovat edelleen yleisiä, etenkin audiovisuaalisten ohjelmien osalta. Palvelujen siirrettävyyteen liittyy usein se ongelma, että kuluttajia estetään tekijänoikeussyihin vedoten käyttämästä kotimaassaan hankkimiaan sisältöpalveluja (esimerkiksi videopalveluja) heidän ylitettyään maiden rajan EU:n sisällä.

- Digitaalipalvelujen verkkomyyntiä henkilöasiakkaille harkitsevista yrityksistä 45 prosenttia pitää ongelmallisena tekijänoikeusrajoituksia, jotka haittaavat myyntiä ulkomaille.
- Alle 4 prosenttia kaikesta tilausvideosisällöstä EU:ssa on saatavissa rajojen yli.

Lisäksi yrittäessään päästä näkemään ja ostaa tekijänoikeussuojattua sisältöä verkossa toisesta jäsenvaltiosta kuluttajat saavat toisinaan ilmoituksen, että sisältö ei ole käytettävissä tai se ei ole saatavissa kyseistä maasta käsin. Tilanne liittyy osittain tekijänoikeuksien alueellisuuteen ja tekijänoikeuksien selvittämiseen liittyviin vaikeuksiin. Joskus käytettävissä olon ja/tai saatavuuden puute voi johtua oikeuksien haltijoiden ja jakelijoiden välisistä sopimusrajoitteista tai jakelijoiden liiketoimintaa koskevista päätöksistä. Tähän saattaa toisinaan olla syynä alueellisen yksinoikeuden merkitys tietynlaisten (audiovisuaalisten) teosten rahoituksessa.

Tekstin ja datan louhintaan (eli tekstin ja datan kopioiminen merkityksellisten korrelaatioiden tai esiintymien löytämiseksi) perustuvaan tutkimukseen liittyvää sekä kaupallista että epäkaupallista innovointia saattavat haitata epäselvä oikeudellinen kehys ja erilaiset kansalliset lähestymistavat. Saattaa olla tarpeen lisätä oikeusvarmuutta, jotta tutkijat ja oppilaitokset voisivat hyödyntää tekijänoikeussuojattua materiaalia laajemmin, myös rajojen yli, ja jotta ne voisivat hyötyä tekniikan tarjoamista mahdollisuuksista ja rajat ylittävästä yhteistyöstä. Samoin kuin muidenkin tekijänoikeuksia koskevien ehdotusten kohdalla on arvioitava toimenpiteen vaikutukset kaikkiin asianomaisiin osapuoliin.

Tekijänoikeuksien yksityisoikeudellisen täytäntöönpanon on oltava tehokasta ja tasapuolista, jotta näitä oikeuksia voidaan suojata kaupallisessa laajuudessa tehdyiltä rikkomuksilta. Tällä on ratkaiseva merkitys innovointiin investoimisen ja työpaikkojen luomisen kannalta. Lisäksi on selvennettävä sääntöjä, joita sovelletaan verkossa toimivien välittäjien toimintaan tekijänoikeussuojattujen teosten suhteen, erityisesti kun otetaan huomioon välittäjien lisääntyvä osallistuminen sisällön jakeluun. On myös harkittava toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin oikeudenmukaiset korvaukset teosten tekijöille, jotta sisältöä olisi mielekästä tuottaa tulevaisuudessakin.

Eurooppa tarvitsee yhdenmukaisempaa tekijänoikeusjärjestelmää, joka kannustaa luovaan toimintaan ja investoimaan mutta mahdollistaa sisällön siirtämisen ja kuluttamisen rajojen

yli, mikä rikastaa entisestään Euroopan kulttuurista monimuotoisuutta. Komissio aikoo ehdottaa tätä varten ratkaisuja, joilla maksimoidaan tarjonta käyttäjille ja avataan uusia mahdollisuuksia sisällön luojille samalla kun turvataan EU:n mediasisällön ja innovatiivisen sisällön rahoitus. Lisäksi komissio aikoo tarkastella satelliitti- ja kaapelidirektiiviä⁶ arvioidakseen tarvetta laajentaa sen soveltamisalaa yleisradioyhtiöiden verkkolähetyksiin sekä kartoittaa muiden sellaisten toimenpiteiden tarvetta, joilla voidaan parantaa yleisradioyhtiöiden palvelujen saantia rajojen yli Euroopassa.

Komissio tekee ennen vuoden 2015 loppua lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään vähentämään kansallisten tekijänoikeusjärjestelmien välisiä eroja ja laajennetaan teosten saatavuutta verkossa kuluttajille kaikkialla EU:ssa muun muassa uusilla yhdenmukaistamistoimilla. Ehdotuksiin sisältyy seuraavat: i) laillisesti hankitun sisällön siirrettävyys, ii) rajat ylittävä pääsy laillisesti ostettuihin verkkopalveluihin kunnioittaen oikeuksien arvoa audiovisuaalialalla, iii) lisää oikeusvarmuutta sisällön rajat ylittävään käyttöön tietyissä tarkoituksissa (esimerkiksi tutkimus, koulutus, tekstin ja datan louhinta) säätämällä yhdenmukaisista poikkeuksista, iv) selvennystä sääntöihin, joita sovelletaan verkossa toimivien välittäjien toimintaan tekijänoikeussuojatun sisällön suhteen, ja v) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon nykyaikaistaminen vuonna 2016 keskittyen erityisesti kaupallisessa laajuudessa tehtyihin rikkomuksiin (ns. ”seuraa rahaa” -lähestymistapa) sekä täytäntöönpanon toimivuuteen yli rajojen.

2.5. Arvonlisäverosta aiheutuvien rasitteiden ja esteiden vähentäminen rajat ylittävässä kaupassa

Monien erilaisten kansallisten järjestelmien soveltaminen on todellinen haitta yrityksille, jotka yrittävät käydä kauppaa rajojen yli sekä perinteisesti että verkossa. Vuoden 2015 tammikuun alusta tulivat voimaan uudet palvelujen suorituspaikkaa koskevat säännöt (joita kaikki 28 jäsenvaltiota kannattivat), joiden perusteella arvonlisävero kannetaan kaikista televiestintäpalveluista, radio- ja televisiolähetyspalveluista sekä sähköisistä palveluista asiakkaan eikä palvelujen suorittajan sijoittautumismaassa.

Samalla on otettu käyttöön sähköinen rekisteröinti- ja maksujärjestelmä, joka pienentää yritysten kuluja ja hallinnollista rasitetta. Se olisi laajennettava koskemaan myös verkossa EU:n sisältä ja ulkopuolelta tilattuja tavaroita. Yritykset voisivat silloin tehdä yhden ilmoituksen ja suorittaa yhden maksun omassa maassaan sen sijaan, että niiden on ilmoitettava ja maksettava arvonlisävero jokaiseen jäsenvaltioon, jossa niillä on asiakkaita.

Nykyään verkon kautta kolmannelle maasta tilatut tavarat hyötyvät pieniä lähetyksiä koskevasta vapautuksesta, jonka ansiosta niistä ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa, kun ne lähetetään yksityisasiakkaille EU:ssa. Ne saavat tästä kilpailuetua verrattuna tavarantoimittajiin EU:ssa, ja markkinavääristymiä on jo havaittu useissa jäsenvaltioissa. Tällaista vapautusta ei enää tarvittaisi, jos arvonlisävero kannettaisiin yhden yksinkertaistetun sähköisen rekisteröinti- ja maksujärjestelmän avulla.

⁶ Neuvoston direktiivi 93/83/ETY, annettu 27 päivänä syyskuuta 1993.

- Arvonlisäverosääntöjen noudattamisesta aiheutuu vähintään 5 000 euron vuosikustannukset jokaisen kohdejäsenvaltion osalta sellaisille EU:n yrityksille, jotka haluavat käydä rajat ylittävää kauppaa.
- EU:n yritykset joutuvat vääristyneeseen kilpailutilanteeseen suhteessa EU:n ulkopuolisiin yrityksiin, jotka voivat myydä tavaraa ilman arvonlisäveroa. Tämä vääristymä alentaa EU:n yritysten liikevaihtoa vuosittain jopa 4,5 miljardilla eurolla.

Komissio pyrkii minimoimaan erilaisista arvonlisäverojärjestelmistä rajat ylittävälle sähköiselle kaupankäynnille aiheutuvan rasisheen, tarjoamaan tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n yrityksille ja varmistamaan, että arvonlisäverotulot päätyvät sille jäsenvaltiolle, jossa kuluttaja on. Komissio aikoo myös selvittää, miten tiettyjen sähköisten palvelujen, kuten sähköisten kirjojen ja verkkojulkaisujen, verokohtelua tulisi käsitellä arvonlisäveron yleisen uudistamisen yhteydessä.

Lisäksi komissio aikoo pian esittää välittömään verotukseen liittyvän toimintasuunnitelman yhtiöverotusta koskevan lähestymistavan uudistamisesta sisämarkkinoilla. Sen mukaan liikevoittoa olisi verotettava siellä, missä arvo on syntynyt, digitaalitalous mukaan lukien.

Komissio tekee vuoden 2016 aikana lainsäädäntöehdotuksia, joilla kevennetään erilaisista arvonlisäverojärjestelmistä yrityksille aiheutuvaa hallinnollista rasisetta. Ehdotuksiin sisältyy i) nykyisen sähköisen rekisteröinti- ja maksujärjestelmän laajentaminen EU:n sisäiseen ja kolmansien maiden kanssa käytävään tavaroiden verkkokauppaan; ii) koko EU:n kattava yksinkertaistus (arvonlisäveron alaraja), jolla autetaan pieniä aloittelevia sähköisen kaupan yrityksiä; iii) kotivaltion harjoittaman valvonnan salliminen mukaan lukien arvonlisäverotuksen yhtenäinen tarkastusmalli rajat ylittäviä yrityksiä varten; iv) arvonlisäverovapautuksen poistaminen EU:n ulkopuolelta tulevilta pieniltä lähetyksiltä.

3. SUOTUISTEN JA TASAPUOLISTEN OLOSUHTEIDEN LUOMINEN EDISTYNEILLE DIGITAALIVERKOILLE JA INNOVATIIVISILLE PALVELUILLE

Digitaalisten sisämarkkinoiden perustaksi tarvitaan varmoja, luotettavia, nopeita ja kohtuuhintaisia verkkoja ja palveluja, jotka suojelevat kuluttajien perusoikeuksia eli oikeutta yksityisyyteen ja henkilötietojen suojaan mutta innostavat samalla innovointiin. Tämä edellyttää vahvaa, kilpailukykyistä ja dynaamista televiestintäalaa, joka tekee tarvittavat investoinnit ja hyödyntää erilaisia innovaatioita, kuten pilvipalveluja, massadatasovelluksia ja esineiden internetiä. Joidenkin internetalustojen markkinavoima saattaa olla ongelmallinen. Tämä koskee varsinkin suurimpia alustoja, joilla on yhä suurempi merkitys muille toimijoille markkinoilla.

3.1. Tarkoituksenmukaiset televiestinnän säännöt

Tieto- ja viestintätekniiikan verkot muodostavat digitaalituotteiden ja -palvelujen tukirakenteen. Niillä voidaan tukea kaikkia elämänoaloja ja edistää Euroopan talouden elpymistä. Toimivat markkinat tarjoavat kohtuuhintaisen pääsyn suorituskykyiseen kiinteään ja langattomaan laajakaistainfrastruktuuriin. EU:n televiestintäsääntöjen peräkkäisillä uudistuksilla yhdessä EU:n kilpailusääntöjen soveltamisen kanssa on ollut ratkaiseva vaikutus siihen, että markkinoilla on enemmän kilpailua, hinnat ovat alentuneet ja kuluttajille ja yrityksille tarjottujen palvelujen laatu on parantunut. Tehokas kilpailu edistää ratkaisevasti investointia televiestintäverkkoihin.

Alalla on käynnissä rakennemuutos, ja se kärsii edelleen erillisistä kansallisista markkinoista, sääntelyn epä johdonmukaisuudesta ja ennakoitavuuden puutteesta eri puolilla EU:ta varsinkin radiotaajuuksien osalta sekä riittämättömästä investoinnista etenkin maaseudulla. Nämä ovat ongelmia, joita ei saada täysin ratkaistua televiestintäalan sisämarkkinoita koskevan paketin yhteydessä parhaillaan käytävissä neuvotteluissa. Tämän vuoksi komissio pyrkii nostamaan prosessin tavoitetasoa tarkastelemalla kaikkea voimassa olevaa lainsäädäntöä ja tekemällä tarvittavia muutosehdotuksia. Tärkeä ensiaskel on televiestintäalan sisämarkkinoita koskevan paketin hyväksyminen. Komissio odottaa, että sen myötä saadaan selkeät ja yhdenmukaiset säännöt verkon neutraaliudesta ja huomattavaa edistystä etenkin dataa koskevien verkkovierailun lisämaksujen poistamiseksi kokonaan.

Radiotaajuuksilla on ratkaiseva vaikutus laajakaistapalvelujen yleistymiseen. Niitä hallinnoidaan kansallisesti, ja jäsenvaltiot saavat merkittäviä tuloja taajuusoikeuksien myynnistä. Nämä tulot jäävät kyseiselle jäsenvaltiolle. Taajuuksien kansallinen hallinnointi johtaa kuitenkin hyvin erilaisiin ehtoihin (esimerkiksi toimitusten kesto ja kattavuusvaatimukset vaihtelevat). Koska kansallisella tasolla tapahtuvaa taajuuksien jakamista koskevia yhtenäisiä EU:n laajuisia tavoitteita ja kriteereitä ei ole, koko Euroopassa esiintyy esteitä päästä mukaan toimintaan, kilpailu vaikeutuu ja sijoittajien kaipaama ennakoitavuus vähenee. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi hallinnoitava radiotaajuuksia yhdenmukaisemmissa puitteissa, jotka vastaisivat paremmin digitaalisten sisämarkkinoiden tarpeita.

Komissio aikoo tehdä 700 MHz:n taajuusalueen koordinoitua vapauttamista koskevia ehdotuksia ottaen huomioon myös audiovisuaalimedian jakelua koskevat erityistarpeet. Kyseinen taajuusalue soveltuu erityisen hyvin laajakaistapalvelujen tarjoamiseen maaseudulla.

Tarvitaan kuitenkin myös perusteellisempia muutoksia siihen, miten taajuuksia hallinnoidaan ja säännellään, koska niillä on ratkaiseva merkitys liitettävyyden kannalta. Esimerkiksi 800 MHz:n taajuusalueen (alkuperäinen taajuusyliäämäalue) hidas ja vielä keskeneräinen vapauttaminen langattomia laajakaistoja varten on haitannut 4G-verkkojen ja tälle taajuudelle soveltuvien älypuhelinien leviämistä.

Kiinteiden verkkojen alalla ei myöskään ole kuin vähän täysimittaista infrastruktuurikilpailua lukuun ottamatta erittäin tiheään asuttuja alueita, joilla oli jo ennestään kaapeliverkot tai joilla paikalliset viranomaiset ovat olleet aktiivisia. Tarvitaan yksinkertaisempaa ja kohtuullisempaa sääntelyä sellaisia alueita varten, joilla esiintyy infrastruktuurikilpailua alueellisessa tai kansallisessa laajuudessa. Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa pitää edistää samalla kun ylläpidetään tehokasta kilpailua ja riskeihin nähden kohtuullista tuottoa. On myös harkittava, miten vaikeimmin saavutettavat alueet saadaan katettua ja yleisen edun mukaiset tavoitteet (kuten koulujen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten liittäminen korkean kapasiteetin verkkoihin) saavutettua. Tätä käsitellään myös yleispalveludirektiivin⁷ tarkistuksen yhteydessä.

Markkinoiden ja teknologian muutokset edellyttävät institutionaalisen kehyksen lujittamista. Lisäksi on lujitettava sellaisten elinten asemaa, joissa jäsenvaltioiden viranomaiset ovat edustettuina, kuten Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin tai radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevä ryhmä.

⁷ Direktiivi 2002/22/EY.

Televiestintäoperaattorit kilpailevat sellaisten palvelujen kanssa, joita loppukäyttäjät yhä enemmän käyttävät perinteisten sähköisen viestinnän palvelujen, kuten puhelinpalvelujen, sijasta, mutta joihin ei sovelleta samoja sääntöjä. Televiestintäsääntöjen tarkistuksessa tarkastellaan, miten toimijoille voitaisiin tarjota tasapuoliset edellytykset niiltä osin kuin ne tarjoavat kilpailevia palveluja ja miten samalla voitaisiin saavuttaa EU:n pitkän aikavälin liitettävyystarpeet.

Komissio aikoo tehdä vuonna 2016 ehdotuksia televiestintäalan sääntelykehityksen muuttamiseksi perusteellisesti. Niissä keskitytään i) soveltamaan yhdenmukaista sisämarkkinalähestymistä taajuuksien hallintoihin; ii) luomaan edellytykset todellisia sisämarkkinoita varten puuttamalla sääntelyn hajanaisuuteen, jolloin tehokkaat verkkooperaattorit ja palveluntarjoajat saavat mittakaavaetua ja kuluttajansuoja vahvistuu; iii) huolehtimaan markkinatoimijoiden tasapuolisista toimintaedellytyksistä ja sääntöjen johdonmukaisesta soveltamisesta; iv) tarjoamaan kannustimia investointiin nopeisiin laajakaistaverkkoihin (mukaan lukien yleispalveludirektiivin tarkistus); v) tehostamaan sääntelyn institutionaalista kehystä.

3.2. Mediakehys 2000-luvulle

Audiovisuaalialaan vaikuttavat tekniikan nopeat muutokset ja uusien sisällön jakelumallien kehitys. Katsojat hankkivat audiovisuaalista sisältöä internetistä yhä erilaisemmin tavoin, ja kannettavat laitteet (kuten älypuhelimet) muuttavat katselutottumuksia. Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi⁸ on helpottanut audiovisuaalisten ohjelmien ja mediapalvelujen liikkuvuutta EU:ssa. Direktiivin soveltamisalaan kuuluvat jo sekä perinteiset televisiolähettykset että tilattavat audiovisuaaliset mediapalvelut, ja siinä asetetaan vähimmäisvaatimukset molemmille palveluille. Tilattavia palveluja koskevat kuitenkin joiltain osin vähemmän tiukat vaatimukset, sillä käyttäjillä on enemmän valinnanvaraa ja he voivat vaikuttaa enemmän sisältöön ja katselu-aikaan.

Sääntelykehys on helpottanut vireiden markkinoiden syntyä. On tärkeää varmistaa, että se pysyy täysin markkinoiden ja tekniikan kehityksen tasalla. Komissio aikoo tarkastella, olisiko nykyistä perinteisiin radio- ja televisiolähettyksiin ja tilattaviin palveluihin sovellettavien sääntöjen järjestelmää mukautettava. Se aikoo myös harkita, olisiko nykyisten sääntöjen soveltamisalaa laajennettava uusiin palveluihin ja toimijoihin, joita ei nykyisellään pidetä direktiivissä tarkoitettuina audiovisuaalisina mediapalveluina, ja/tai palveluntarjoajina, jotka ovat maantieteellisesti nykyisen soveltamisalan ulkopuolella. Komissio aikoo myös valmistella toimenpiteitä, joilla edistetään eurooppalaisia teoksia sisältävien katalogien jakelua tilausvideoalustoilla.

Komissio aikoo tarkistaa audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaa direktiiviä keskittyen sen soveltamisalaan ja kaikkia markkinatoimijoita koskevien sääntöjen luonteeseen sekä etenkin toimenpiteisiin eurooppalaisten teosten esiin tuomiseksi ja alaikäisten suojelua ja mainontaa koskeviin sääntöihin.

⁸ Direktiivi 2010/13/EU.

3.3. Asianmukainen sääntely-ympäristö alustoille ja välittäjille

3.3.1. Verkkoalustojen asema

Verkkoalustoilla (esimerkiksi hakukoneet, sosiaalinen media, sähköisen kaupankäynnin alustat, sovelluskaupat, hintavertailuverkkosivut) on yhä keskeisempi asema sosiaalisessa ja talouselämässä: niiden avulla kuluttajat löytävät verkosta tietoa ja yritykset voivat hyödyntää sähköisen kaupankäynnin etuja. Euroopalla on paljon potentiaalia tällä alalla, mutta kehitystä hidastaa markkinoiden hajanaisuus, joka vaikeuttaa yritystoiminnan laajentamista.

Alustat tuottavat, keräävät ja hallinnoivat valtavia määriä dataa asiakkaistaan, ja ne käyttävät algoritmeja muuntaakseen datan käyttökelpoiseksi tiedoksi. Tällaisen datan kasvu on eksponentiaalista – kaikesta internetissä kiertävästä datasta 90 prosenttia on luotu lyhyemmässä ajassa kuin kahden viime vuoden aikana. Lisäksi alustat ovat osoittautuneet digitaalitalouden innovaattoreiksi auttamalla pienyrityksiä siirtymään verkkoon ja saavuttamaan uusia markkinoita. Uudet alustat, jotka toimivat liikkuvuuspalvelujen, matkailun, musiikin, audiovisuaalisen sisällön, koulutuksen, rahoituksen, majoituksen ja rekrytoinnin aloilla, ovat haastaneet nopeasti ja perusteellisesti perinteiset liiketoimintamallit, ja ne kasvavat eksponentiaalisesti. Jakamistalouden nousu tarjoaa myös mahdollisuuksia lisätä tehokkuutta, kasvua ja työpaikkoja parantamalla kuluttajien valinnanvaraa, mutta se saattaa nostaa myös esiin uusia sääntelyyn liittyviä kysymyksiä⁹.

Vaikka alustojen vaikutus riippuu kunkin alustan tyypistä ja niiden markkinavoimasta, jotkut alustat voivat säännellä pääsyä verkkomarkkinoille ja vaikuttaa huomattavasti siihen, miten eri markkinatoimijat saavat rahaa. Tämä on aiheuttanut monenlaista huolta joidenkin alustojen kasvavasta markkinavoimasta. Ongelmia ovat esimerkiksi avoimuuden puute alustojen hankkimien tietojen käyttötavasta, niiden vahva neuvotteluvoima verrattuna niiden asiakkaisiin, mikä saattaa (etenkin pk-yritysten osalta) heijastua niiden ehtoihin, niiden omien palvelujen edistäminen kilpailijoille haitallisella tavalla sekä läpinäkymätön hinnoittelu tai hinnoittelua ja myyntiehtoja koskevat rajoitukset.

Jotkut verkkoalustat ovat kehittyneet toimijoiksi, jotka kilpailevat monilla talouden aloilla, ja niiden markkinavoiman käyttöön liittyy monia kysymyksiä, joita on syytä analysoida laajemminkin kuin sovellettaessa kilpailulainsäädäntöä yksittäistapauksiin.

3.3.2. Laittoman sisällön torjunta internetissä

Internetin kehitykseen Euroopassa on liittynyt sähköistä kaupankäyntiä koskevaan direktiiviin kirjattu periaate, jonka mukaan internetin välityspalvelujen tarjoajat eivät ole vastuussa siirtämästään, tallentamastaan tai ylläpitämästään sisällöstä, kunhan niiden toiminta on täysin passiivista. Välittäjien on sen sijaan aktiivisesti toimittava laittomaksi havaitun sisällön poistamiseksi, oli kyse sitten laittomaan toimintaan, kuten terrorismiin tai lapsipornografiaan, liittyvästä tiedosta tai muiden omistusoikeuksia (kuten tekijänoikeutta) loukkaavasta tiedosta. Nykyään laittomaan sisältöön pääsyn estäminen ja sen poistaminen on järjestelmien ylläpitäjille hidasta ja vaikeaa, ja vahingossa saatetaan poistaa myös laillista sisältöä. Sidosryhmistä 52,7 prosenttia pitää laittoman sisällön vastaisia toimia usein tehottomina ja katsoo, että toimien avoimuus on puutteellista. Kansallisten käytäntöjen erot voivat haitata lainvalvontaa (mikä haittaa verkkorikollisuuden torjuntaa) ja heikentää luottamusta

⁹ Näitä kysymyksiä käsitellään tulevassa sisämarkkinastrategiassa ja sähköisen kaupankäynnin kehityksessä.

internetiin. Internetissä olevan digitaalisen sisällön määrän kasvaessa nykyjärjestelmät joutuvat todennäköisesti yhä suuremmalle koetukselle. Aina ei ole helppoa rajata, mitä välittäjät voivat tehdä välittämälleen, tallentamalleen tai ylläpitämälleen sisällölle ennen kuin ne menettävät sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin tarjoamat vastuuvapaudet.

Viimeaikaiset tapahtumat ovat lisänneet julkista keskustelua siitä, pitäisikö yleistä suojelutasoa internetin laittomalta materiaalilta parantaa. Verkkoalustoja koskevan arviointinsa kanssa samaan aikaan komissio aikoo analysoida uusien toimenpiteiden tarvetta laittoman sisällön torjumiseksi internetissä. Se kiinnittää siinä yhteydessä asianmukaisesti huomiota toimenpiteiden vaikutukseen sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, jotka ovat perusoikeuksia. Tämä koskee esimerkiksi tehokkaita menetelmiä laittoman sisällön poistamiseksi välttämällä samalla poistamasta laillista sisältöä, sekä sitä, vaaditaanko välittäjiltä suurempaa vastuuta ja huolellisuutta (varmistamisvelvollisuutta) verkkojen ja järjestelmien hallinnassa.

Komissio aikoo käynnistää ennen vuoden 2015 loppua kokonaisvaltaisen arvioinnin, joka koskee verkkoalustojen asemaa, mukaan lukien jakamistaloudessa, ja verkossa toimivia välittäjiä. Siinä käsitellään muun muassa seuraavanlaisia kysymyksiä: i) avoimuus esimerkiksi hakutulosten suhteen (liittyykö niihin maksettuja linkkejä ja/tai mainontaa); ii) alustojen keräämien tietojen käyttö; iii) alustojen ja palveluntarjoajien suhteet; iv) käytännön esteet, jotka rajoittavat ihmisten ja yritysten mahdollisuutta vaihtaa alusta toiseen; v) parhaat tavat puuttua laittomaan sisältöön internetissä.

3.4. Lisää luottamusta digitaalipalveluihin ja henkilötietojen käsittelyyn ja parannuksia niiden turvallisuuteen

Kyberuhat ovat valtioiden rajat ylittävä ongelma. Ne vaikuttavat kielteisesti EU:n talouteen, kansalaisten perusoikeuksiin ja ylipäättään yhteiskuntaan. Rikosten (esim. tiedon kaappaaminen, verkkomaksupetokset, identiteettivarkaus, liikesalaisuuksien varastaminen) määrän kasvu johtaa merkittäviin taloudellisiin tappioihin. Ne johtavat usein palvelujen häiriintymiseen ja perusoikeuksien loukkaamiseen ja heikentävät kansalaisten luottamusta toimintaan verkossa.

Jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet ovat olleet jo pitkään selvillä tarpeesta suojella verkkoja ja kriittistä infrastruktuuria sekä vastata kyberuhkiin tehokkaasti. Ne ovatkin ottaneet käyttöön sekä kansallisia että EU:n tason kyberturvallisuusstrategioita ja -lainsäädäntöä. Merkittävä parannus olisi parhaillaan käsittelyssä olevan verkko- ja tietoturvadirektiivin¹⁰ hyväksyminen. Yksi Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategian¹¹ tärkeimmistä tavoitteista on kehittää kyberturvallisuuteen liittyviä teollisia ja teknologisia voimavaroja. Verkkoturvallisuuden tekniikoiden ja sovellusten nopeasti kehittyvällä alalla on edelleen tiettyjä puutteita. Tämän vuoksi tarvitaan kollektiivisempaa lähestymistapaa, jotta alan eurooppalaiset yritykset pystyisivät lisäämään turvallisempien ratkaisujen tarjontaa ja jotta yritykset, viranomaiset ja kansalaiset ottaisivat niitä enemmän käyttöön. Lisäksi verkkorikollisuuteen kohdistuva tehokas lainvalvonta on välttämätöntä. Komissio on tehnyt tähän liittyviä ehdotuksia Euroopan turvallisuusagendassa¹².

¹⁰ COM(2013) 48 final.

¹¹ JOIN(2013) 1 final.

¹² COM(2015) 185.

- Vain 22 prosenttia eurooppalaisista luottaa täysin yrityksiin, jotka tarjoavat esimerkiksi hakukone- tai sähköpostipalveluja tai ylläpitävät sosiaalisten verkkoyhteisöjen sivustoja.
- Internetin käyttäjistä 72 prosenttia on huolissaan siitä, että heiltä kysytään verkossa liikaa henkilötietoja.

EU on sitoutunut henkilötietojen ja yksityisyyden korkeatasoiseen suojeluun, joka perustuu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklaan. Yleinen tietosuoja-asetus¹³ lisää luottamusta digitaalisiin palveluihin, sillä se suojelee kuluttajia, kun Euroopan markkinoilla palveluja tarjoavat yritykset käsittelevät heidän henkilötietojaan.

Sähköisiin viestintäpalveluihin sovelletaan erityissääntöjä (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi¹⁴), joita on ehkä arvioitava uudelleen, kunhan EU:n yleisistä tietosuojasäännöistä on päästy yhteisymmärrykseen, varsinkin koska nykyisellään sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin useimpia artikloja sovelletaan ainoastaan sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajiin eli perinteisiin televiestintäyrityksiin. Sen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät siis yleensä tietoyhteiskunnan palveluntarjoajat, jotka käyttävät internetiä viestintäpalvelujen tarjoamiseen.

Komissio aikoo tehdä vuoden 2016 alkupuoliskolla aloitteen kyberturvallisuutta koskevasta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudesta verkkoturvallisuuden tekniikoiden ja sovellusten alalla.

EU:n uudet tietosuojasäännöt hyväksyttäneen vuoden 2015 loppuun mennessä, minkä jälkeen komissio aikoo tarkistaa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä korkeatasoisen tietosuojan varmistamiseksi ja tasapuolisten toimintaedellytysten tarjoamiseksi kaikille markkinatoimijoille.

4. DIGITAALITALOUDEN KASVUPOTENTIAALIN MAKSIMOINTI

Ei mene enää kymmentäkään vuotta kun suurin osa taloudellisesta toiminnasta riippuu digitaalisista ekosysteemeistä, jotka yhdistävät digitaalista infrastruktuuria, laitteistoja, ohjelmistoja, sovelluksia ja dataa. Kaikkien alojen digitointi on tarpeen, jotta EU voi säilyttää kilpailukykynsä ja vahvan teollisen perustan sekä hallita siirtymää älykkääseen talouteen, joka perustuu teollisuuteen ja palveluihin. Digitaalitalouden arvonlisästä 75 prosenttia tulee perinteisiltä teollisuudenaloilta eikä tieto- ja viestintätekniikan tuotannosta, mutta heikkoutena on se, että yritykset eivät ole integroineet digitaalitekniikkaa osaksi toimintaansa. Vain 1,7 prosenttia EU:n yrityksistä hyödyntää edistyneitä digitaalitekniikoita¹⁵ täysimääräisesti ja 41 prosenttia ei käytä niitä lainkaan. Digitointi tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia myös muille talouden aloille, kuten liikenteeseen (esim. älykkäät liikennejärjestelmät) tai energia-alalle (älykkäät energiaverkot, älykäs mittaus jne.)¹⁶.

EU tarvitsee monenlaisia toimenpiteitä, jotta Euroopan teollisuus olisi kärjessä tieto- ja viestintätekniikan, automaation sekä kestävien tuotanto- ja jalostusteknologioiden kehittämisessä ja hyödyntämisessä tulevaisuuden markkinoita palvelevalla tavalla. Digitaalitalous voi myös lisätä osallisuutta yhteiskunnassa. Kansalaiset ja yritykset eivät vielä

¹³ COM(2012)11 final.

¹⁴ Direktiivi 2002/58/EY.

¹⁵ Mukaan lukien langaton internetyhteys, pilvipalvelut, sosiaaliset verkkoyhteisöt tai massadata.

¹⁶ Joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastomuutospolitiikkaa koskeva puitestrategia (COM(2015) 80 final).

saa digitaalisista palveluista (sähköinen hallinto ja sähköiset terveys-, energia- ja liikennepalvelut) täyttä hyötyä. Näiden palvelujen olisi oltava saumattomasti käytettävissä koko EU:n alueella.

Komissio aikoo välittää tietoa työmarkkinaosapuolille ja kehottaa niitä sisällyttämään digitaaliset sisämarkkinat työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun Euroopan tasolla.

4.1. Datavetoisen talouden kehittäminen

Massadata, pilvipalvelut ja esineiden internet ovat keskeisiä EU:n kilpailukyvyn kannalta. Dataa pidetään usein talouskasvun, innovoinnin ja digitoinnin nopeuttajana kaikilla talouden aloilla, etenkin pk-yrityksissä (ja aloittelevissa yrityksissä), sekä koko yhteiskunnassa. Massadata ja suurteholaskenta muuttavat myös tutkimuksen tekemistä ja tiedon jakamista, mikä on osatekijä siirryttäessä tehokkaampaan ja tarpeita paremmin vastaavaan avoimeen tieteseen.

- Massadata-ala kasvaa 40 prosentilla vuodessa eli seitsemän kertaa nopeammin kuin tietotekniikan markkinat.

Markkinoiden hajanaisuus ei tarjoa riittävää mittakaavaa siihen, että pilvipalvelut, massadata, datavetoinen tiede ja esineiden internet voisivat saavuttaa täyden potentiaalinsa Euroopassa. Digitaali- ja datateknologian täyden potentiaalın hyödyntäminen edellyttää useiden teknisten ja lainsäädännöllisten esteiden poistamista. Rajoitukset, joita liittyy esimerkiksi datan sijaintiin (jäsenvaltioiden vaatimukset, että data on säilytettävä niiden alueella), pakottavat palveluntarjoajat rakentamaan kallista paikallista infrastruktuuria (datakeskuksia) eri alueille tai maihin. Myös tekijänoikeussääntöjen hajanainen täytäntöönpano ja datan käyttöoikeutta koskevat epäselvyydet haittaavat rajat ylittävän datankäytön ja uusien teknologiasovellusten kehittämistä (esim. tekstin ja datan louhinta). Yksi este datan liikkumiselle rajojen yli ja uusien palvelujen (kuten multimodaalisen matkustamisen tietojärjestelmät, datavetoinen tiede) kehittämiseksi on avointen ja yhteentoimivien järjestelmien ja palvelujen puute sekä puutteet datan siirrettävyydessä palvelujen välillä. Vastuuvollisuutta koskeva oikeusvarmuus (muu kuin henkilötietoja koskeva vastuu) on tärkeää esineiden internetin leviämisen kannalta.

Yritykset ja kuluttajat eivät luota vieläkaan tarpeeksi rajat ylittäviin pilvipalveluihin datan varastoinnissa tai käsittelyssä turvallisuuteen, perusoikeuksiin ja yleisemmin tietosuojaan liittyvistä syistä. Tietosuojalainsäädännön uudistamispaketin hyväksymisellä varmistetaan, että henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan yhdenmukaisia ja ajantasaisia sääntöjä koko unionissa. Sopimuksissa on kuitenkin usein suljettu pois pilvipalvelun tarjoajan sopimusvastuu, jos data ei ole enää saatavilla tai se on käyttökeltotonta, tai vastuuta on rajoitettu tiukasti. Sopimuksen purkaminen on usein myös tehty vaikeaksi. Tällöin data ei käytännössä ole siirrettävissä. Tietosuojan sekä nykyinen että tuleva lainsäädäntökehys estää henkilötietojen vapaan liikkuvuuden rajoitukset unionissa. Tämä ei kuitenkaan koske datan vapaan liikkuvuuden rajoituksia muilla perusteilla. Näin ollen jäsenvaltiot eivät voi estää henkilötietojen vapaata liikkuvuutta yksityisyyden ja henkilötietojen suojelun perusteella, mutta ne voivat tehdä sen muilla perusteilla. Kaikki tarpeettomat datan sijaintia EU:n sisällä koskevat rajoitukset olisi poistettava ja ehkäistävä.

Komissio aikoo ehdottaa vuonna 2016 datan vapaata liikkuvuutta koskevaa eurooppalaista aloitetta, jolla puututaan muista kuin henkilötietojen suojeluun liittyvistä syistä aiheutuviin vapaan liikkuvuuden esteisiin EU:ssa sekä perusteettomiin datan sijaintia koskeviin

rajoituksiin datan varastoinnin ja käsittelyn yhteydessä. Siinä on tarkoitus käsitellä datan omistajuuteen, yhteentoimivuuteen, käytettävyyteen ja saatavuuteen liittyviä kysymyksiä, joita ilmenee yritysten välisissä sekä yritysten ja kuluttajien välisissä suhteissa sekä koneellisesti tuotetun datan ja laitteiden välisen viestinnän yhteydessä. Sillä pyritään edistämään julkisen datan saatavuutta innovoinnin tueksi. Komissio aikoo myös käynnistää eurooppalaisen pilvipalvelualoitteen, joka koskee pilvipalvelujen sertifiointia, palvelusopimuksia, palveluntoimittajien vaihtamista ja avoimen tieteen ja tutkimuksen pilvipalveluja.

4.2. Parempi kilpailukyky yhteentoimivuuden ja standardoinnin avulla

Yhteentoimivuus tarkoittaa digitaalitaloudessa sitä, että huolehditaan digitaalisten komponenttien, kuten laitteiden, verkkojen tai tietovarastojen, tehokkaasta kommunikoinnista. Se merkitsee parempia yhteyksiä toimitusketjuissa tai teollisuuden ja palvelualojen välillä. Se merkitsee myös tehokkaampia yhteyksiä rajojen yli, yhteisöjen välillä sekä julkisten palvelujen ja viranomaisten välillä. Eri jäsenvaltioissa kehitetään sähköisen hallinnon palveluja, mutta ne olisi saatava kommunikoidaan toistensa kanssa eikä niitä pitäisi kehittää eristyksissä. Jäsenvaltiot ovat päässeet yhteisymmärrykseen yhteentoimivuuden perusvaatimuksista. Se perustuu komission vuonna 2010 ehdottamaan Euroopan yhteentoimivuusstrategiaan. Tätä strategiaa olisi päivitettävä ja laajennettava.

Standardoinnilla on keskeinen rooli uusien teknologioiden yhteentoimivuuden lisäämisessä digitaalisilla sisämarkkinoilla. Se voi osaltaan ohjata uusien teknologioiden kehittämistä. Esimerkkejä tästä ovat langattomat 5G-yhteydet, teollisuus- ja rakennusprosessien digitalisointi (teollisuus 4.0), datavetoiset palvelut, pilvipalvelut, kyberturvallisuus, sähköiset terveyst- ja liikennepalvelut ja mobiilimaksut. Keskeinen väline standardoinnissa on unionin tasolla laadittu tieto- ja viestintätekniikan standardointisuunnitelma. On tehtävä kuitenkin vielä enemmän, jotta standardoinnin tulokset pysyisivät teknologioiden muutosten tasalla. Nykyisellään teollisuuden sidosryhmät päättävät alhaalta ylös -menetelmällä, millä aloilla standardeja kehitetään. Tämä tapahtuu yhä useammin Euroopan ulkopuolella, mikä heikentää EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä. Eurooppalaisten olisi määriteltävä, millaisia keskeisiä teknisiä standardeja vielä tarvitaan EU:n teollisuuden ja palvelualan digitoinnin tukemiseksi (esim. esineiden internet, kyberturvallisuus, massadata ja pilvipalvelut), ja annettava standardointielimille valtuudet edetä niiden kehittämisessä nopeasti.

Digitaalitaloudessa standardin soveltamisen kannalta olennaiset patentit (standardit, jotka perustuvat patenteihin teollis- ja tekijänoikeuksina) saavat yhä suurempaa merkitystä standardoinnissa, ja ne muodostavat tärkeän osan monien teollisuudenalojen liiketoimintamallista, sillä patenttien avulla voidaan muuttaa tutkimukseen ja innovointiin tehdyt investoinnit rahaksi. Komissio korostaa tarvetta tasapainottaa kehystä, jossa oikeuksien haltijat ja standardin soveltamisen kannalta olennaisen patenttien käyttäjät käyvät neuvottelujaan, jotta lisenssiehdot olisivat tasapuolisia.

Lisäksi standardien olemassaolo ei useinkaan riitä takaamaan yhteentoimivuutta, jos tuotteen tai palvelun tarjoajat eivät noudata standardeja sovelluksissaan. Julkisilla hankinnoilla on merkittävä rooli standardien edistämässä. Jäsenvaltiot ovat laatineet tieto- ja viestintätekniikan standardeja ja yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä koskevia kansallisia hakemistoja ohjatakseen julkisia hankintoja ja nopeuttaakseen standardien käyttöönottoa kansallisilla markkinoilla. Näiden hakemistojen yhdistäminen eurooppalaisiin hakemistoihin vähentäisi EU:n markkinoiden hajanaisuutta.

Komissio aikoo esittää integroidun standardointisuunnitelman, jossa määritellään standardoinnin prioriteetit keskittyen sellaisiin teknologioihin ja aloihin, jotka katsotaan digitaalisten sisämarkkinoiden kannalta ratkaiseviksi. Suunnitelma koskee muun muassa olennaista alakohtaista yhteentoimivuutta ja standardeja esimerkiksi terveydenhuollon (telelääketiede, terveysalan mobiilisovellukset), liikenteen (matkojen suunnittelu, e-Freight eli sähköinen rahti), ympäristön ja energian aloilla. Komissio aikoo tarkistaa ja laajentaa Euroopan yhteentoimivuusstrategiaa.

4.3. Osallistava sähköinen yhteiskunta

Komissio pyrkii tukemaan digitaalisten sisämarkkinoiden osallistavuutta, jotta kansalaisilla ja yrityksillä olisi tarvittavat taidot voidakseen hyötyä toisiinsa kytkeytyvistä ja monikielisistä sähköisistä palveluista hallinnon, oikeuden, terveydenhuollon, energian ja liikenteen aloilla.

4.3.1. Digitaalitaidot ja asiantuntemus

Digitaalitaitoisten työntekijöiden kysyntä kasvaa noin neljällä prosentilla vuodessa. Ellei asiaan puututa määrätietoisesti, pula tieto- ja viestintäteknikan ammattilaisista saattaa johtaa siihen, että vuoteen 2020 mennessä Euroopassa on 825 000 työpaikkaa, joihin ei löydetä päteviä työntekijöitä. Kansalaisten digitaaliset perustaidot ovat parantuneet EU:ssa (nämä taidot oli aiemmin 55 prosentilla ja nyt 59 prosentilla väestöstä), mutta tehtävää on vielä paljon. Työntekijöiden digitaalitaitoja on kohennettava kaikilla talouden aloilla. Tämä koskee myös työnhakijoita heidän työllistettävyytensä parantamiseksi. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiä on muutettava ja mukautettava digitaaliseen vallankumoukseen. Näissä muutoksissa voidaan hyödyntää EU:n tason aloitteita, joita ovat esimerkiksi digitaalialan suuri koalitio, EU:n koodausviikko ja ”avoin koulutus” -aloite.

Vastuu opetusohjelmista on jäsenvaltioilla, ja niiden on puututtava nopeasti keskeisten digitaalitaitojen puutteeseen. Komissio tukee niiden pyrkimyksiä ja tekee oman osuutensa digitaalitaitojen ja alan tutkintojen tunnustamisen parantamiseksi ja tieto- ja viestintäteknisen ammattitaidon parantamiseksi Euroopassa.

Komissio ottaa digitaalitaidot ja alan asiantuntemuksen keskeiselle sijalle tulevissa osaamista ja koulutusta koskevissa aloitteissaan.

4.3.2. Sähköinen hallinto

Euroopan julkisissa palveluissa on tartuttu uuteen teknologiaan vaihtelevasti. Enemmänkin voidaan tehdä julkishallinnon nykyaikaistamiseksi, rajat ylittävän yhteentoimivuuden saavuttamiseksi ja kansalaisyhteyksien helpottamiseksi.

Viranomaispalvelujen sähköistäminen on olennaista kansalaisille ja yrityksille tarjottavien palvelujen kustannustehokkuuden ja laadun parantamiseksi. Tehokkuutta parantaisi esimerkiksi ns. yhden kerran periaate, jonka mukaan kansalaisten ja yritysten tarvitsee toimittaa tietonsa vain kerran. Nykyisin viranomaiset hyödyntävät jo hallussaan olevia tietoja vain 48 prosentissa tapauksista pyytämättä niitä toistamiseen. Periaatteen laajempi käyttöönotto (tietosuojalainsäädäntöä noudattaen) tuottaisi EU:n tasolla vuosittain noin 5 miljardin euron nettosäästön vuodesta 2017 alkaen. Komissio aikoo käynnistää yrityksille ja kansalaisille suunnatun, yhden kerran periaatetta koskevan pilottihankkeen ja selvittää mahdollisuuksia EU:n laajuiseen eSafe-sovellukseen (suojattu sähköinen asiakirjahakemisto).

Yhden kerran periaatteen laajentaminen rajojen yli toisi digitaalisille sisämarkkinoille lisää tehokkuutta.

Julkisten hankintojen osuus EU:n BKT:stä on noin 19 prosenttia. EU:n laajuudesta sähköisestä hankintamenettelystä odotetaan vuosittain 50 miljardin euron säästöä. Vuoden 2014 julkisten hankintojen uudistuspaketissa¹⁷ ennakoitiin, että kaikki julkiset hankinnat tehdään sähköisesti lokakuuhun 2018 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää toimien vauhdittamista, sillä siirtymä on alkanut monissa jäsenvaltioissa hitaasti.

Viranomaisten ja kansalaisten/yritysten väliset yhteydet ovat nykyisellään hajallaan ja epätäydellisiä. Yritysten ja kansalaisten rajat ylittäviin toimiin liittyvät tarpeet voitaisiin täyttää paremmin kehittämällä edelleen Verkkojen Eurooppa -välineen digitaalipalvelujen infrastruktuureja ja laajentamalla ja liittämällä yhteen olemassa olevia eurooppalaisia portaaleja, verkkoja, palveluja ja järjestelmiä (esim. Sinun Eurooppasi, keskitetyt asiointipisteet, tuoteyhteyshakemistot ja rakennusalan tuoteyhteyshakemistot) ja yhdistämällä ne yhteen kaikenkattavaan portaaliin. Lisäksi koko EU:ssa olisi edistettävä sähköisten asiakirjojen käyttöä yrityksille ja kansalaisille aiheutuvien kustannusten ja hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi.

Yritystoimintaa haittaavat sääntelyn hajanaisuus ja lainsäädännölliset esteet, jotka vaikeuttavat toiminnan laajentamista ja rajat ylittävää toimintaa sisämarkkinoilla. Monet jäsenvaltiot ovat pyytäneet toimia yritysten auttamiseksi esimerkiksi mahdollistamalla niiden nopean perustamisen (eli vuorokaudessa). Komissio katsoo, että minkä tahansa rekisteröidyn yrityksen pitäisi voida laajentaa toimintaansa verkossa rajojen yli. Sen pitäisi voida kehittyä kuukaudessa Euroopan laajuiseksi yritysrekisterien yhteenliittämisen ja yhden kerran periaatteen ansiosta.¹⁸

Komissio aikoo esittää uuden sähköisen hallinnon toimintasuunnitelman vuosiksi 2016–2020. Siihen sisällytetään i) yritysrekisterien yhteenliittämisen toteutus vuoteen 2017 mennessä, ii) yhden kerran periaatetta koskevan kokeilualoitteen käynnistäminen jäsenvaltioiden kanssa vuonna 2016, iii) eurooppalaisten ja kansallisten portaalien laajentaminen ja yhdistäminen tavoitteena yksi kaikenkattava portaalit, joka tarjoaisi käyttäjätasoisia tietojärjestelmän kansalaisille ja yrityksille, ja iv) sähköisen hankintamenettelyn ja yhteentoimivien sähköisten allekirjoitusten käyttöönoton nopeuttaminen jäsenvaltioissa.

5. DIGITAALISTEN SISÄMARKKINOIDEN TOTEUTTAMINEN

Digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen on olennainen osa EU:n tulevaisuudenstrategiaa, jotta se voi ylläpitää kansalaistensa korkeaa elintasoja. Se edellyttää poliittista tahtoa ja tässä strategiassa esitettyjen toimien toteuttamista. Se vaatii rahoitusta ja resursseja ja sellaista keskeisten toimijoiden hallintorakennetta, jonka avulla EU:n toimielimet, jäsenvaltiot ja sidosryhmät pystyvät toteuttamaan toimet tehokkaasti. Niiltä osin kuin on jo tarpeeksi näyttöä poistettavista esteistä, komissio tekee lainsäädäntöehdotuksia ja aloitteita, jotta sisämarkkinat saataisiin palvelemaan kuluttajia ja yrityksiä koko laajuudessaan. Jos taas oikean toimintatavan määrittäminen vaatii lisää kuulemisia ja näyttöä, komissio keskustelee sidosryhmien kanssa mahdollisista vaihtoehdoista. Strategia edellyttää komissiolta, parlamentilta ja jäsenvaltioilta kunnianhimoista yhteistyötä.

¹⁷ Direktiivit 2014/24/EU ja 2014/25/EU.

¹⁸ Komissio aikoo esittää sisämarkkinastrategiassaan lisää toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

5.1. Investoiminen digitaalisiin sisämarkkinoihin

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian keskeinen tavoite on luoda suotuisat olosuhteet investoimiselle digitaalisiin verkkoihin, tutkimukseen ja innovatiiviseen liiketoimintaan. Oikeanlaisten puitteiden luominen vireyttää yksityistä investoimista ja herättää sijoittajien luottamusta. Digitaalitalouteen liittyvien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittävää investointia. EU:n rahoitusta on jo korvamerkitty digitaalisten sisämarkkinoiden infrastruktuuria ja palveluja varten sekä tutkimusta ja innovatiivisia pk-yrityksiä (mukaan lukien aloittelevat yritykset) varten. Euroopan rakenne- ja investointirahastoista odotetaan osoitettavan tälle alalle noin 21,4 miljardia euroa. Erityistoimia tarvitaan kaupunki- ja maaseutualueiden välisen digitaalisen kuilun kaventamiseksi. EU:n nykyisiä ohjelmia täydentää Euroopan strategisten investointien rahasto¹⁹, joka on tarkoitettu monenlaisten digitaalisten hankkeiden tukemiseen erityisesti niiden innovatiivisuuden tai merkittävän tutkimustoiminnan (ja sikäli suuremman riskin) vuoksi. Euroopan investointipankki ja Euroopan investointirahasto tarjoavat myös merkittäviä rahoitusmahdollisuuksia.

Digitaalitaloudessa keskeisellä sijalla ovat innovatiiviset yrittäjät. Jotta he menestyisivät, he tarvitsevat rahoitusta, mukaan lukien pääoma- ja riskipääomarahoitusta. EU on järjestänyt pääomarahoitukselle monenlaista tukea, myös lainsäädännöllisiä keinoja, kuten riskipääomarahastoja koskeva asetus. Työtä asianmukaisten rahoitusmahdollisuuksien järjestämiseksi on kuitenkin vielä jatkettava, sillä yhtiömuotoja on Euroopassa nykyisellään niin monenlaisia, että tästä johtuvat oikeudelliset riskit ja kustannukset jarruttavat investoimista aloitteleviin eurooppalaisiin yrityksiin ja yritysten toiminnan laajentamiseen.²⁰

Koska tieto- ja viestintäteknikkaan tehtäviin investointeihin tarkoitettuja EU:n varoja on aiemmin hyödynnetty vajavaisesti, komissio aikoo tehdä Euroopan investointipankin, hankkeiden edistäjien ja jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä varmistaakseen, että käytettävissä olevat varat ja tekninen apu sekä eri rahoitusvälineiden väliset synergiat hyödynnetään täysimääräisesti.

5.2. Kansainvälinen ulottuvuus

Toteutuneiden digitaalisten sisämarkkinoiden laajuus auttaa yrityksiä kasvamaan EU:n sisämarkkinoiden ulkopuolellekin ja tekee EU:sta entistä houkuttelevamman sijoittautumispaikan maailmanlaajuisesti toimiville yrityksille. Euroopan markkinoiden avoimuutta olisi ylläpidettävä ja kehitettävä edelleen digitaali-alalla. EU:n olisi jatkossakin vaadittava samaa avoimuutta ja teollis- ja tekijänoikeuksien tehokasta täytäntöönpanoa kauppakumppaneiltaan. Maailmanlaajuisen sähköisen kaupankäynnin esteet vaikuttavat erityisen voimakkaasti juuri eurooppalaisiin yrityksiin, koska EU on maailman suurin digitaalipalvelujen viejä. Tämän vuoksi olisi kehitettävä edelleen kunnianhimoista sähköisen kaupankäynnin ja siihen investoimisen politiikkaa hyödyntäen muun muassa EU:n vapaakauppasopimuksia.²¹ Digitaaliset sisämarkkinat edistävät toteuduttuaan myös vuoden 2015 jälkeisen kehitysohjelman toteuttamista. Komissio pyrkii kehittämään internetin hallintoon kestävästä lähestymistapaa monen sidosryhmän mallin pohjalta tavoitteena internetin pitäminen vapaana ja avoimena.

¹⁹ COM(2014) 903 final.

²⁰ Komissio aikoo kartoittaa mahdollisuuksia riskipääoman houkuttelemiseksi sisämarkkinastrategiaan ja pääomamarkkinaunioniin liittyvän työn yhteydessä (COM(2015) 63).

²¹ Komissio esittelee uuden kauppaa- ja investointistrategian syksyllä 2015. Siinä käsitellään myös sähköisen kaupankäynnin keskeisiä kysymyksiä.

5.3. Digitaalisten sisämarkkinoiden tehokas hallinnointi

Koska vastuu tässä strategiassa esitettyjen toimenpiteiden ripeästä toteuttamisesta on yhteinen, komissio pitää yhteyttä Euroopan parlamenttiin ja neuvostoon ja syventää yhteistyötään niiden kanssa. Komissio aikoo käydä sidosryhmien kanssa jatkuvaa vuoropuhelua saadakseen niiltä tietoa päätöksentekoa varten ja varmistaakseen strategian tehokkaan täytäntöönpanon. Koska digitaalisten sisämarkkinoiden strategia on luonteeltaan monialainen, sen täytäntöönpano edellyttää tukea asiaan perehtyneiltä neuvoa-antavilta ja tukiryhmiltä. Komissio kannustaa Eurooppa-neuvostoa antamaan asialle tarvittavan tukensa ja seuraamaan edistystä säännöllisesti. Komissio pyrkii myös parantamaan digitaalisten sisämarkkinoiden edellyttämän taustatiedon ja -analyysien laatua kokoamalla hyödyllistä tietoa ja tuomalla sen helposti kaikkien saataville. Se aikoo kehittää edelleen digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksiä. Komissio raportoi säännöllisesti strategian edistymisestä.

6. PÄÄTELMÄT

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategiassa on kyse eurooppalaisen yhteiskunnan muutoksesta ja siitä, että se voisi kohdata tulevaisuuden luottavaisena. Komissio pyytää Euroopan parlamentilta ja neuvostolta tukea tälle strategialle digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseksi mahdollisimman nopeasti. Se toivoo niiden osallistuvan aktiivisesti strategian täytäntöönpanoon kaikkien asianmukaisten sidosryhmien kanssa.

Liite: Digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamisaikataulu

Toimenpiteet²²	Aikataulu
Digitaaliset tavarat ja palvelut paremmin kuluttajien ja yritysten saataville koko Euroopassa	
Säädösehdotukset yksinkertaisten ja tehokkaiden sääntöjen antamiseksi kuluttajien ja yritysten rajat ylittäviä sopimuksia varten	2015
Kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetun asetuksen tarkistus	2016
Pakettipalveluihin liittyvät toimenpiteet	2016
Laaja kartoitus säädösehdotusten valmistelemiseksi perusteettomien määräjoitusten poistamista varten	2015
Kilpailualan selvitys, joka koskee tavaroiden verkkokauppaa ja palvelujen tarjoamista verkossa	2015
Säädösehdotukset tekijänoikeusjärjestelmän uudistamiseksi	2015
Satelliitti- ja kaapelidirektiivin tarkistus	2015/2016
Säädösehdotukset erilaisista arvonlisäverojärjestelmistä yrityksille aiheutuvan hallinnollisen rasitteen keventämiseksi	2016
Suotuisten edellytysten luominen digitaalisia verkkoja ja palveluja varten	
Säädösehdotukset televiestintäsääntöjen uudistamiseksi	2016
Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin tarkistus	2016
Kattava analyysi alustojen asemasta markkinoilla, mukaan lukien internetissä oleva laiton sisältö	2015
Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tarkistus	2016
Kyberturvallisuutta koskevan julkisen ja yksityisen sektorin sopimusperusteisen kumppanuuden perustaminen	2016
Digitaalitalouden kasvupotentiaalin maksimointi	
Datan omistajuutta ja vapaata liikkuvuutta (esimerkiksi pilvipalvelujen tarjoajien välillä) sekä eurooppalaista pilvipalvelua koskevat aloitteet	2016
Tieto- ja viestintäteknikan standardointisuunnitelman hyväksyminen ja Euroopan yhteentoimivuuksstrategian laajentaminen julkisiin palveluihin	2015
Uusi sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma, johon sisältyy yhden kerran periaatetta koskeva aloite ja yritysrekisterien yhteenliitettävyyden kehittämistä koskeva aloite	2016

²² Jos luetelluilla toimenpiteillä on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia, niistä tehdään erillinen vaikutusten arviointi sääntelyn parantamista koskevien komission periaatteiden mukaisesti.